

**BELEIDSMATIGE
BESTUURSRAPPORTAGE 2020,
PEILDATUM 1 JUNI 2020**

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

Inhoud

Metropoolregio Eindhoven	3
Thema Economie	4
Thema Mobiliteit	7
Thema Energietransitie	9
Thema Transitie Landelijk Gebied	11
Bestuurlijke Samenwerking	14

METROPOOLREGIO EINDHOVEN

Bestuursrapportage Metropoolregio Eindhoven, peildatum 1 juni 2020

Het is een vreemde tijd, waarin begin maart de wereld in een soort van stilstand terecht is gekomen. Het is ook een tijd, waarin er nog nadrukkelijker door samenwerking de gevolgen van het Coronavirus bestreden worden om de economische en maatschappelijke schade zo veel mogelijk te beperken. Langzaam zetten we weer nieuwe stappen vooruit om de samenleving weer op te starten. De voortgang van het Werkprogramma 2020 en ook de gevolgen daarop vanwege de Coronamaatregelen - voor zover deze nu bekend zijn – zijn in deze eerste Bestuursrapportage 2020 van de Metropoolregio Eindhoven meegenomen.

In deze eerste rapportage informeren wij u over de beleidsmatige uitvoering van het Werkprogramma 2020 in de periode januari t/m mei. In de tweede rapportage in het najaar zullen wij naast de beleidsmatige uitvoering ook ingaan op de financiële realisatie over de periode januari t/m september 2020. Hierbij betrekken we ook het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) als onderdeel van de concernorganisatie Metropoolregio Eindhoven.

Het Werkprogramma 2020 van de Metropoolregio Eindhoven is het tweede werkprogramma dat uitvoering geeft aan het Samenwerkingsakkoord 2019-2022. Dit werkprogramma is op 18 december 2019 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. De 21 gemeenteraden hebben op het concept-werkprogramma een zienswijze kenbaar kunnen maken.

In dit werkprogramma werken we gezamenlijk verder om de ambities van onze missie te realiseren. Onze missie: Het doel van onze samenwerking binnen de Metropoolregio Eindhoven is het handhaven en uitbouwen van het kenmerkende economische profiel van de regio, om op die manier het vestigings- en verblijfsklimaat voor onze inwoners en bedrijven te stimuleren. Het verbeteren van de leef-, verblijf- en werkomstandigheden van onze inwoners, bezoekers en bedrijven is daarbij de leidraad. Duurzaamheid staat daarbij centraal. Hoe succesvoller we in onze opdracht zijn, des te beter het is voor onze gemeenten, onze regio, ons land en de wereld daaromheen.

Dit doen we door te werken aan concrete en urgente opgaven binnen de thema's Economie, Mobiliteit, Energietransitie, en Transitie Landelijk Gebied. Om onze ambities te realiseren hanteren we als basisprincipes: slagkracht, eigenaarschap en vertrouwen. Op basis van deze principes werken we samen aan onze opgaven, vrijwillig maar niet vrijblijvend. Samenwerken vraagt behalve formele afspraken ook om een instelling van alle betrokkenen om van de samenwerking een succes te willen maken. We steken onze handen uit de mouwen en zijn hiermee graag aan de slag. Kijkend naar de voortgang van het Werkprogramma 2020 zijn we in het begin van het jaar voortvarend van start gegaan met onder andere de laatste stappen in een intensief traject rondom de Regionale energiestrategie en het Regionaal streefbeeld van het landelijk gebied. Door flexibiliteit van ons allen hebben we ook gedurende de Coronacrisis met innovatieve werkwijze uitvoering gegeven aan het Werkprogramma 2020.

Samen aanpakken is ook de wijze, waarop de gevolgen van de Coronacrisis in verbinding met het werkprogramma worden aangepakt. Het Dagelijks Bestuur heeft hierin ook de verantwoordelijkheid genomen om te werken aan een regionaal herstelprogramma. Vanuit gezamenlijk eigenaarschap en met slagkracht!

*Stijn Steenbakkers en Daan de Kort
Anke van Extel-van Katwijk en Marinus Biemans
Antoinette Maas en Mathijs Kuijken
Frans Kuppens, Rik Thijs en Stef Luijten
John Jorritsma, Elly Blanksma en Frank van der Meijden*

ECONOMIE

Resultaten t/m mei 2020

1. Verbinden van gemeentelijke en subregionale economische agenda's met de Brainportagenda

Brainport Actieagenda inzetten voor gemeentelijke programma's

Als doorlopende actie zetten we in op het verbinden van de Brainport Actieagenda met de subregionale economische agenda's. Hiertoe is een bestuurlijke koplopersgroep ingericht met vertegenwoordigers uit de subregio's en Brainport Development. Zij heeft als opdracht om afgesproken acties vanuit de Brainport Actieagenda in verbinding met de subregionale economische agenda's op te pakken. Terugkoppeling over de stand van zaken vindt plaats via het Portefeuillehoudersoverleg Economie en ambtelijk overleg economie. Om goed inzicht te krijgen in de lopende zaken is een ronde gemaakt langs de subregio's. Op basis hiervan is een startdocument Verbinden subregionale agenda's en Brainport Actieagenda gemaakt. Dit document is vastgesteld in het Portefeuillehoudersoverleg Economie van 5 maart jl. Hierin zijn specifiek een aantal prioriteiten benoemd, zoals: de verbinding met het thema mobiliteit in de Brainport Actieagenda, de aandacht voor talentontwikkelingen en de ontwikkeling van een gezamenlijk lobbydocument t.b.v. landelijke overleggen en contacten. Strategische afstemming tussen de Brainport Nationale Actieagenda (BNA) en de brede economie in de regio is georganiseerd via strategisch ambtelijk overleg in het BNA-team.

Begeleiden en organiseren van het proces van de 21 gemeenten om te komen tot een nieuwe meerjarenfinanciering Brainport Development 2021-2024

In nauwe afstemming met het Portefeuillehoudersoverleg Economie is een voorstel tot Meerjarenfinanciering Brainport Development 2021-2024 opgesteld. Het meerjarenplan bestaat uit 2 hoofdelementen:

1. Het onderhouden van ons ecosysteem: MKB-ondersteuning, talentontwikkeling, technologieverkenning, branding, public affairs en het clusteren van nieuwe kansen.
2. Versterking van het ecosysteem: tekorten arbeidsmarkt, internationalisering, sleuteltechnologieën, kapitaalfondsen en versterken vestigingsklimaat.

De inzet van de overheidsbasisfinanciering is gericht op de werkzaamheden, die Brainport Development verricht voor het onderhouden van het ecosysteem. Met als doel een multiplier te veroorzaken naar andere triple helix partners en schaalniveaus provincie, Rijk, Europa om de activiteiten uit te kunnen voeren, die bijdragen aan de 'versterking van het ecosysteem'. Er is een regionaal besluitvormingsproces doorlopen met als doel op 1 juli a.s. de meerjarenfinanciering vast te stellen.

2. Stimuleringsfonds: Bevorderen van kennis en innovatie

De belangrijkste opgave van het Stimuleringsfonds is het financieren van innovatieve samenwerkingsprojecten. In de eerste helft van 2020 zijn 48 aanvragen behandeld, waarvan er 29 zijn gehonoreerd en 19 zijn afgewezen. Met de gehonoreerde projecten was een totaalbedrag van € 1.344.825 aan subsidie gemoeid, waarmee een totale investering in de regio is uitgelokt van € 3.318.495. De in 2019 geïntroduceerde cheques voor toekenning aan projecten zijn ook in deze tender beschikbaar gesteld aan de betreffende portefeuillehouders economie.

Voor de april-tender van het Stimuleringsfonds zijn 47 nieuwe aanvragen ingediend.

Voor de SAR, de adviesregeling voor individuele bedrijven, zijn in de eerste helft van 2020 9 aanvragen ingediend. Daarvan is er 1 gehonoreerd en zijn er 4 afgewezen. De overige 4 zijn nog in behandeling.

De **Corona**crisis heeft ook de regio Zuidoost-Brabant stevig geraakt. Door een aantal partijen in de regio is het initiatief genomen om een specifieke noodmaatregel in te richten voor innovatieve startups, omdat zij onvoldoende geholpen zouden zijn door het maatregelenpakket van de Regering, terwijl startups juist kenmerkend zijn voor onze innovatieve high tech regio. De initiatiefnemers hebben ook een verzoek neergelegd bij het Stimuleringsfonds om aan deze noodmaatregel deel te

nemen. Vooralsnog heeft het Dagelijks Bestuur besloten niet op dit verzoek in te gaan, om eerst een evenwichtiger analyse van de problematiek te maken. De regeling is zonder inbreng van het Stimuleringsfonds van start gegaan. Een eventuele bijdrage van het Stimuleringsfonds aan het bestrijden van de gevolgen van de economische impact van COVID-19 op de regio, wordt meegenomen in de ontwikkeling van het bredere regionale maatregelenpakket.

Rendement Stimuleringsfonds

De analyse van het rendement van het Stimuleringsfonds heeft vanwege de Coronamaatregelen en de gevolgen daarvan enige vertraging opgelopen. Onder andere de gesprekken met ondernemers heeft in deze tijd nog niet plaats kunnen vinden. Het daadwerkelijk opleveren van de analyse is sterk afhankelijk van wanneer de gesprekken kunnen worden voortgezet. Gestreefd wordt naar oplevering in het derde of vierde kwartaal van 2020.

3. Versterken van de basiseconomie: signaleren en verkennen van opkomende opgaven en kansen

Binnen het thema basiseconomie zetten we in op verkennen van ontwikkelingen, die de brede economie in de regio verstevigen. Vanuit het thema zijn in de afgelopen periode een tweetal initiatieven opgepakt:

Onderzoek Brede Welvaart

Onder coördinatie van het Portefeuillehoudersoverleg Economie is een onderzoek gestart naar de brede welvaart van onze regio. Het onderzoek wordt uitgevoerd door Prof.dr. Jan Pieter Smits (CBS en TUE) en Prof.dr.ir. Harry Lintsen (emeritus TUE). Tevens is een expertgroep vanuit vertegenwoordigers van de gemeenten ingesteld, die het onderzoek begeleidt. De Monitor Brede Welvaart is een instrument dat op Rijkniveau is ontwikkeld door het CBS om de Tweede Kamer breder te kunnen voorzien van informatie over de algehele welvaartontwikkeling in Nederland. Als eerste fase is een brede verkenning uitgevoerd naar de Brede Welvaartssituatie op regioniveau. Deze zal 1 juli a.s. worden afgerond. Vervolgens vindt een verdiepende studie plaats, naar een handelingsperspectief voor de inrichting van (economisch) regionaal beleid. Deze is beschikbaar in september 2020. Tenslotte vindt als resultaat van het onderzoek de interactie plaats tussen de uitkomsten van de monitor en beleidsdoelstellingen in de regio. Er zal een advies opgesteld worden met inzicht van thema's die knellend zijn, maar ook hier het handelingsperspectief voor regionaal beleid.

Leergang Centrumgebieden

Dit jaar wordt gestart met een Leergang Centrumgebieden voor bestuurders en ambtenaren. Met de leergang wordt een positieve benadering aangereikt van de negatieve ontwikkeling van groeiende leegstand: Welke kansen liggen er met de vrijkomende ruimte en hoe kunnen opgaven en wensen vanuit deze situatie worden gecombineerd? De voorbereiding voor de leergang is in 2019 opgestart en wordt verder uitgewerkt in samenwerking met Fontys, Provincie en regiogemeenten. De eerste geplande bijeenkomst hiervoor is verschoven van juni naar oktober 2020 in verband met de Coronacrisis. Omdat het onderwerp vanwege de Coronacrisis actueler is dan ooit, zal vanuit de leergang een relatie worden gelegd met de extra uitdagingen waar gemeenten met de Coronacrisis voor staan.

Verkenning economische structuur landelijk gebied

De ambtelijke werkgroep heeft een opdrachtbeschrijving gemaakt m.b.t. nieuwe economische structuur van het landelijk gebied. Omdat deze opdracht ook het thema Economie direct raakt en de economie van het landelijk gebied onderdeel uitmaakt van de regionale economie als geheel wordt de opdrachtschrijving en het vervolg hierop zowel aan het Portefeuillehoudersoverleg Transitie Landelijk Gebied als het Portefeuillehoudersoverleg Economie voorgelegd.

Herstelaanpak regionale economie

Gezien de grote impact van de huidige Coronacrisis op de economie en het maatschappelijk effect heeft het Dagelijks Bestuur aan de portefeuillehouders economie gevraagd om de impact op de regio (voor zover mogelijk) in kaart te brengen, zowel op economisch als op maatschappelijk vlak en een regionale aanpak te ontwikkelen. Deze aanpak is in de afgelopen periode in voorbereiding door een regionale taskforce bestaande uit bestuurders van gemeenten en in nauwe afstemming met het Portefeuillehoudersoverleg Economie ontwikkeld. De aanpak bestaat uit een drietal inhoudelijke

lijnen: opleiden, digitalisering onderwijs en MKB en kennisdeling/samenwerking o.a. ter versterking van onze vitale kernen. We willen hiermee op langere termijn de leefbaarheid, werkgelegenheid, innovatiekracht in onze regio versterken. Inzet is om het positief jaarresultaat 2019 én de buffer in het Stimuleringsfonds in te zetten voor het herstelplan. Op 1 juli a.s. ligt in het Algemeen Bestuur het voorstel voor om deze voorsnog niet terug te laten vloeien in afwachting op de definitieve besluitvorming over de herstelaanpak uiterlijk december 2020.

MOBILITEIT

Resultaten t/m mei 2020

1. Verbinding Brainport met economische centra (nationaal en internationaal)

De externe bereikbaarheid is een onderwerp, dat op de agenda van SmartwayZ.NL staat. In de Programmaraad van SmartwayZ.NL is de regio (o.a.) vertegenwoordigd door Antoinette Maas als voorzitter van het Portefeuillehoudersoverleg en Monique List als wethouder van Eindhoven. SmartwayZ.NL staat standaard op de agenda van het Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit. Waar nodig worden alle wethouders geïnformeerd en geconsulteerd. Ook in andere overleggen is Monique List of Antoinette Maas vaak lid van de bestuurlijke adviesgroep en de linking pin naar het Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit.

2. Verbeteren bereikbaarheid en leefbaarheid in de regio, samen, slim en co-modaal

We gebruiken de bestaande overlegstructuren om onze regionale doelen te bereiken door actief informatie met elkaar te delen. Hiervoor worden het Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit en het ambtelijke TOVER-overleg gebruikt. Voor diverse thema's en onderwerpen zijn er wethouders, die als vertegenwoordiger van het Portefeuillehoudersoverleg optreden. Naast de voorzitter Antoinette Maas en vicevoorzitter Mathijs Kuijken is dat sinds april Helm Verhees voor verkeersveiligheid.

Bereikbaarheidsagenda

Het Portefeuillehoudersoverleg en het ambtelijk overleg TOVER worden ook gebruikt om de samenwerking op het gebied van mobiliteit te coördineren.

Vanuit de Bereikbaarheidsagenda zijn de afgelopen periode weer verschillende projecten gesubsidieerd en in uitvoering gebracht. In het Portefeuillehoudersoverleg van 4 juni jl. is het jaarverslag van 2019 en de voortgangsrapportage goedgekeurd. Het jaarverslag wordt de komende periode aan de gemeenteraden aangeboden ter informatie.

Verkeersveiligheid

In 2020 wordt de samenwerking op het gebied van verkeersveiligheid met nieuw elan opgepakt. Maandelijks komt het Regionaal Verkeerskundig Team bij elkaar voor de bespreking van zaken als wegwerkzaamheden, evenementen en daarmee gepaard gaande gemeente-overstijgende omleidingsroutes.

Regionale mobiliteitsagenda en Regionaal uitvoeringsprogramma

Tijdens de Ontwikkeldag van december 2019 is afgesproken om een gezamenlijke regionale mobiliteitsagenda op te stellen. De gezamenlijke mobiliteitsagenda met daaraan gekoppeld het regionale uitvoeringsprogramma komen in de plaats voor het Regionaal UitvoeringsProgramma (RUP), dat voorheen opgesteld werd door de regio. En waarmee projecten in de regio in aanmerking kwamen voor subsidie van de Provincie.

De afgelopen periode zijn er zowel bestuurlijke als ambtelijke sessies georganiseerd, waarin met elkaar gekeken is naar trends en ontwikkelingen. Op basis van de resultaten van deze sessies en documenten, die reeds zijn ontwikkeld op regionaal en provinciaal niveau is een eerste schets van de regionale strategielijnen en hoofdopgaven gemaakt. Tijdens de Ontwikkeldag van 17 juni a.s. ligt de eerste schets van de strategielijnen en hoofdopgaven ter kennisname voor.

In het vervolgproces wordt de gezamenlijke mobiliteitsagenda met het daaraan gekoppelde uitvoeringsprogramma verder uitgewerkt, waarna het geheel in december vastgesteld kan worden. Het proces om te komen tot een gezamenlijke mobiliteitsagenda en regionaal uitvoeringsprogramma is uitgewerkt en loopt.

3. Doorontwikkelen van het regionaal mobiliteitssysteem

Streefbeeld mobiliteit

Zoals hierboven aangegeven werken regio en Provincie gezamenlijk aan het opstellen van een gezamenlijke regionale mobiliteitsagenda. Om vanuit de regio de juiste input te kunnen geven wordt sinds het begin van het jaar gewerkt aan het Streefbeeld mobiliteit van de regio. Het Streefbeeld geeft een realistisch wensbeeld van het mobiliteitssysteem in 2035 om daar met backcasting een pad naartoe te schetsen met strategielijnen en opgaven. Het Streefbeeld heeft de Bereikbaarheidsagenda als basis. De subregio's leveren bouwstenen aan voor het Streefbeeld en ook het MIRT-onderzoek Verstedelijking en Bereikbaarheid (zie hierna) is een belangrijke bouwsteen. Zo wordt het feitenrelaas gebruikt voor een schets van de huidige situatie / 0-meting van een dashboard voor het Streefbeeld.

Het Streefbeeld is de basis voor gesprekken met de Provincie voor een gezamenlijk op te stellen Regionale mobiliteitsagenda en uitvoeringsprogramma, dat voor de Provincie de leidraad is voor onderzoek, lobby, pilots/experimenten en investeringen.

MIRT-onderzoek

Vanuit SmartwayZ.NL is de opdracht gegeven aan wethouder List uit Eindhoven als bestuurlijk trekker om in een jaar tijd het "MIRT-onderzoek verstedelijking en bereikbaarheid Brainportregio Eindhoven" uit te voeren. Dit onderzoek staat standaard op de agenda voor het Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit. Op 23 april en 4 juni jl. is onder andere gesproken over het feitenrelaas, dat als basis dient voor het onderzoek. Op basis van het feitenrelaas worden ontwikkelperspectieven uitgewerkt en in het Portefeuillehoudersoverleg besproken.

Verbinding en afstemming met partners

De samenwerking met Brainport is georganiseerd. Mobiliteit is immers een belangrijke randvoorwaarde voor het goed laten draaien van de economie in onze regio. Brainport wil zich hier ook voor inzetten. Afgesproken is dat we gezamenlijk hierin optrekken en vanuit een gedeeld beeld werken aan ons toekomstig mobiliteitssysteem. Iedere organisatie vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid en met zijn eigen netwerk.

THEMA ENERGIETRANSITIE

Resultaten t/m mei 2020

1. Regionale Energiestrategie (RES)

Vanwege de Coronamaatregelen zijn de deadlines voor inleveren van de (bestuurlijk vastgestelde) RES'en verruimd:

- De planning voor het aanleveren van de bestuurlijk vastgestelde concept-RES wordt verruimd van 1 juni naar 1 oktober 2020.
- De planning voor het opleveren van de RES 1.0 wordt verruimd van 1 maart 2021 naar 1 juli 2021.

Voor de RES is een stuurgroep ingesteld bestaande uit bestuurders van de gemeenten, Provincie, twee waterschappen en netbeheerder Enexis,

Concept RES

De Stuurgroep Regionale Energiestrategie heeft de concept-RES aangeboden aan de colleges, Gedeputeerde Staten en het Dagelijks Bestuur van beide waterschappen. De concept-RES, inclusief de kaarten met inventarisatie van zoekgebieden, is nog enigszins globaal van karakter. We zien deze als een belangrijke tussenbalans, een volgende mijlpaal in het proces, waarin we als regio de koers uitzetten naar de RES 1.0 en verder. De verdere concretisering gebeurt in de volgende fase.

Elk college is gevraagd om met de eigen raad uiterlijk 31 augustus a.s. het gesprek aan te gaan over de concept-RES en de concept-RES vast te stellen. Als hulpmiddel voor dit lokale gesprek zijn video's gemaakt met een introductie door Frans Kuppens en een presentatie met voice-over door de inhoudelijk projectleider.

In januari en maart zijn werkateliers georganiseerd met een grote groep stakeholders ter inhoudelijke voorbereiding op de concept-RES. In verband met de Coronacrisis zijn brede bijeenkomsten via webinars georganiseerd voor respectievelijk volksvertegenwoordigers en inwoners.

Tot de Coronamaatregelen van kracht werden kwamen elke dinsdagochtend ruim 30 ambtenaren van gemeenten, Provincie en Enexis samen om in werkgroepen te werken aan de bouwstenen voor de (concept-)RES, in het gebouw van Enexis in Eindhoven. Dit zijn de Werkgroepen Warmte, Grootschalige Opwek/RO, Energiebesparing en Communicatie/ Participatie. Deze vergaderingen vinden nu digitaal plaats.

2. Stimuleren en versnellen initiatieven m.b.t. energietransitie

De focus van alle betrokkenen, stuurgroep, werkgroepen e.d., heeft de afgelopen maanden gelegen op afronding en in besluitvorming brengen van de concept-RES.

Financiële participatie

Onder de RES-organisatie is een Werkgroep financiële participatie ingericht, om in beeld te brengen hoe we de ambitie van maximale financiële participatie bij energieprojecten willen en kunnen invullen. Dit vraagt om maatwerk. De werkgroep zal daarom basisinformatie en tools opleveren voor gemeenten om zelf die afweging te maken. Dit wordt de komende maanden uitgewerkt.

Energiecorridor

Het concept van de Energiecorridor heeft een plek gekregen in de concept-RES. De A58 loopt door de regio's West-Brabant, Hart van Brabant en de Metropoolregio Eindhoven en vormt daardoor een belangrijke proeftuin voor energie-innovatie in en langs snelwegen. De ambitie is het voorbeeld van de Energiecorridor A58 uit te rollen over alle snelwegen in de provincie, waarbij uiteraard rekening gehouden wordt met de planning van het onderhoud van de wegen.

Digitaal Energieloket

Het Digitale Energieloket voor huiseigenaren is als basisvoorziening voortgezet. Momenteel loopt een onderzoek om te komen tot een voorstel voor het vervolg dat aan het Portefeuillehoudersoverleg Energietransitie zal worden voorgelegd.

Taskforce Energietransitie

In een gespreksronde met de leden van de Taskforce Energietransitie is geconcludeerd dat we nu 'in een nieuwe fase zijn beland' en dat de manier, waarop de samenwerking in de Taskforce georganiseerd was te weinig opleverde. Er was begin april een afsluitende lunch gepland met de leden van de Taskforce om te bespreken hoe we kunnen komen tot een alternatieve invulling, deze is i.v.m. de **Corona**maatregelen uitgesteld tot na de zomer.

Energiebesparingsplannen

Vanuit de RES-Werkgroep Besparing wordt met de stakeholders gewerkt aan energiebesparingsplannen voor de doelgroepen Wonen (voor koopwoningen en voor huurwoningen), Bedrijven (voor bedrijventerreinen en MKB/detailhandel) en Vastgoed (gemeentelijk vastgoed en maatschappelijk vastgoed).

Innovatie

Doel is om ook innovatie een belangrijke plek te geven in de RES 1.0. Dit moet nog verder vorm krijgen, in samenwerking met partners als Brainport Development en EXentr.

THEMA TRANSITIE LANDELIJK GEBIED

Resultaten t/m mei 2020

1. Streefbeeld

Streefbeeld

Het Streefbeeld voor het landelijk gebied is in procedure gebracht om te worden vastgesteld door de 21 gemeenteraden. Dit loopt nagenoeg volgens planning, sommige gemeenteraden behandelen het Streefbeeld na de zomer.

Lobby

In het Bestuurlijk Overleg Transitie Landbouw overleggen Provincie, regio's en waterschappen over de ontwikkelingen op dit dossier. Vanuit de regio Zuidoost-Brabant nemen drie bestuurders deel aan dit overleg. Anke van Extel-van Katwijk neemt als VNG-vertegenwoordiger op diverse dossiers deel aan het overleg met het Rijk.

Gebiedsgerichte aanpak zuidoostelijke zandgronden / NOVI gebied De Peel

Vanwege de complexiteit en samenhang in problematiek is een gebiedsaanpak voor de zuidoostelijke zandgronden in Zuidoost-Brabant, Noordoost-Brabant en Noord- en Midden- Limburg gestart.

Er zijn afspraken over de governance gemaakt en er is een narratief voor het gebied gemaakt. Dit zijn bouwstenen voor de gebiedsgerichte aanpak. Er is gewerkt aan een voorstel om het gebied voor te dragen als NOVI-gebied. Uitsluitel over de aanwijzing volgt in de 2^e helft van 2020. Het IBP traject zuidoostelijke zandgronden (zie verderop) is gekoppeld met de aanpak voor het beoogde NOVI-gebied.

Plan MER mestbewerkingslocaties

De regio Zuidoost-Brabant is samen met Provincie, waterschappen en de regio's Noordoost- en Midden-Brabant initiatiefnemer van de PlanMER Mestbewerkingslocaties. Het plan van aanpak voor de planMER is op 18 februari 2020 door het College van Gedeputeerde Staten vastgesteld. In het plan van aanpak staat beschreven hoe de Provincie en gemeenten het milieuonderzoek willen aanpakken. De combinatie Tauw/Pouderoyen is eind april van start gegaan met de uitvoering van MER. Zij zijn nu aan de slag met een inventarisatie, die moet leiden tot een aantal onderzoeksalternatieven. Consultatie van gemeenten hierover vindt plaats in het najaar.

Stikstof aanpak

De Brabantse aanpak stikstof is gericht op natuurherstel (verminderen milieudruk schil N2000) en blijven bieden van ruimte aan economische en maatschappelijke projecten. O.a. via het stimuleren van transacties stikstof, het opkopen van bedrijven (stikstof) en uitgifte van stikstof.

Voor de governance worden 3 overheidslagen onderscheiden (lokaal-regionaal-provinciaal). Het stakeholdersoverleg (3x bij elkaar geweest) wordt omgevormd tot een Brabantse regietafel.

Er is inmiddels een voorstel voor de governance en de aanpak op de verschillende niveaus. Vanuit het Portefeuillehoudersoverleg Transitie Landelijk Gebied neemt Marinus Biemans deel aan de bestuurlijke voorbereiding.

2. Verbinding stedelijk en landelijk gebied

Opwettense Watermolenoverleg

Een maal per jaar vindt het Opwettense watermolenoverleg plaats. Dit jaar was dit voorzien in april. Vanwege de Coronamaatregelen is besloten, dit uit te stellen tot na de zomer. De bijeenkomst is bedoeld om het bestuurlijk netwerk te verstevigen op het thema Transitie Landelijk Gebied. Deelnemers zijn afkomstig uit overheid, bedrijfsleven en belangenorganisaties. Vanuit de gemeenten zijn dat de koplopers uit het regionale Portefeuillehoudersoverleg Transitie Landelijk Gebied. Thema's zijn economische structuur, ruimtelijke en ecologische kwaliteit en verbinding landelijk en stedelijk gebied. De vraag, die centraal staat is hoe partijen invulling kunnen geven aan de uitvoering van ons Streefbeeld.

EU bezoek

Een bijeenkomst met de EU-parlementariërs is in verband met Corona uitgesteld. Afhankelijk van de omstandigheden vindt de bijeenkomst plaats in het najaar. Anders wordt het voorjaar 2021.

Monitoring Luchtkwaliteit

Dit is een programma van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant en is intussen gestart. De rol van de Metropoolregio Eindhoven was ambassadeur zijn voor dit programma, en is met de start van dit Omgevingsdienstprogramma dus voltooid.

Natuurnetwerk Brabant (Regiobod Groenfonds)

Er is gestart met een inventarisatie naar de gebiedsopgaven in het NatuurNetwerkBrabant in onze regio. De geconstateerd dat de voortgang stopt. Daarop wordt een inventarisatie uitgevoerd. Dit levert informatie om in samenwerking tussen overheden kansen en oplossingen te vinden. In ons regionaal Streefbeeld is opgenomen dat we kansen zullen benutten om stad-land-verbindingen te versterken. Bijvoorbeeld door versterking van de beekdalen, aaneengesloten natuurgebieden tot in de stad, het verbinden van groenstructuren en het versterken van recreatieve netwerken. Het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) werkt sinds 2014 aan een robuust en aaneengesloten natuurnetwerk in Brabant. De ambitie om een robuust en aaneengesloten natuurnetwerk in (Zuidoost-)Brabant te realiseren loopt trager dan gehoopt.

3. Versterken van ruimtelijke en ecologische kwaliteit

Het Interbestuurlijk programma (IBP)

Het Ministerie van LNV, de Provincies Limburg en Noord-Brabant, de Waterschappen Aa & Maas, De Dommel en Limburg, en de regio's Noord-Limburg, Midden-Limburg, Noordoost-Brabant en Metropoolregio Eindhoven werken aan een toekomstbestendig landelijk gebied in de Zuidoostelijke Zandgronden. In het afgelopen voorjaar is een actieprogramma gemaakt. Centraal staan activiteiten op het gebied van samenwerking en kennisdeling en de uitvoering van vijf proeftuinen. Drie van de proeftuinen liggen in Zuidoost-Brabant: De Levende Beerze in De Kempen, Innovatiepark de Vlier in Deurne en Troprijt/ Kroonvennen in Bladel/ Reusel-De Mierden. Het Ministerie van LNV draagt 6,9 miljoen euro bij voor de uitvoering van het actieprogramma voor Zuidoostelijke Zandgronden. Dit is voornamelijk voor de uitvoering van vijf proeftuinen. Door discussie intern bij de betrokken ministeries heeft het beschikbaar stellen van de middelen vertraging opgelopen. Hier is inmiddels een oplossing voor gevonden. Projectvoorstellen voor de proeftuinen zijn in voorbereiding.

4. Verbeteren economische structuur van het landelijk gebied

Economische structuurversterking landelijk gebied

De ambtelijke werkgroep heeft een plan van aanpak gemaakt. In dit plan wordt de opdracht omschreven om een economische analyse van de regio te maken, die inzicht geeft in economisch duurzame ontwikkelkracht en -mogelijkheden van het landelijk gebied én om een ruimtelijke analyse te maken, die inzicht geeft in welke gebieden economische activiteiten zich duurzaam en kansrijk kunnen ontwikkelen. Deze geven samen een beeld welke kansrijke en economisch duurzame activiteiten voor de regio in welke gebieden van het landelijk gebied tot ontwikkeling kunnen komen. Dit gecombineerd economisch-ruimtelijk inzicht is bruikbaar voor gemeenten afzonderlijk voor de doorontwikkeling van hun omgevingsvisie. Daarnaast is het inzicht nuttig om op subregionaal niveau te komen tot een bovenlokaal ruimtelijk afwegingskader voor economische ontwikkelingen in het buitengebied. Bovendien is het verkregen inzicht waardevol om het Brainport-ecosysteem te versterken.

Masterclass Kansen voor het buitengebied

De masterclass is een serie van kennisbijeenkomsten voor ambtenaren economie en ambtenaren, die zich met de transitie van het landelijk gebied bezighouden van Provincie, gemeenten en waterschappen, gericht op nieuwe economische kansen in het buitengebied. Een werkgroep van ambtenaren uit de genoemde organisaties heeft de masterclasses voorbereid. De reeks wordt afgesloten met een bijeenkomst voor ambtenaren en bestuurders. Leren van elkaar, delen van ervaring en het inventariseren van kennisbehoefte is het doel. De reeks is vanwege **Corona** uitgesteld naar dit najaar.

BESTUURLIJKE SAMENWERKING

Resultaten t/m mei 2020

1. Algemeen

Samengevat kan gesteld worden dat alle overleggremsia zijn ingericht volgens de nieuwe governancestructuur, waarmee we ruim 20 verschillende overleggremsia faciliteren en een equivalent daarvan aan ambtelijk voorbereidingsoverleg. Van de Raadstafel21 tot al het inhoudelijke portefeuillehoudersoverleg en de koplopersgroepen. De afgelopen maanden zijn onze werkzaamheden, ondanks de **Corona**maatregelen zoveel mogelijk doorgedaan en zijn de nodige stappen gezet. Om met elkaar in contact te blijven is een andere vorm gezocht voor overleg en afstemming. Daarnaast heeft de crisis soms gevolgen voor de procesplanning, zoals bij de Regionale Energiestrategie.

2. Focus op versterken samenwerking

In het Werkprogramma is binnen het programma Bestuurlijke Samenwerking de focus in 2020 gericht op het versterken van de samenwerking, het bestuurlijk netwerk en de relatie met de raden. Er wordt samen met de voorzitter en de vice-voorzitter van de Raadstafel21 gewerkt aan een continue terugkoppeling bij de Raadstafel21 door actuele onderwerpen te agenderen. Ten tijde van de **Corona**crisis zijn ook extra informele overleggen georganiseerd met de voorzitter en vice-voorzitter van de Raadstafel21 om de informatiebehoefte bij raadsleden te toetsen. De samenwerking van ons als 21 gemeenten in het netwerk is onderdeel van een dicht samenwerkingslandschap binnen Zuidoost-Brabant. We verbinden verschillende agenda's op elkaar en stemmen ook onze agenda af met de agenda's van de verschillende subregio's om dubbelingen te voorkomen.

3. Verbinding en coördinatie

Om de verbinding binnen dit samenwerkingslandschap verder te versterken en om pro-actief in te spelen op programma's van Provincie en Rijk is de coördinatie op de Ontwikkelstag sterker binnen de regio belegd. Daardoor vindt afstemming met en tussen de 21 gemeenten over de inhoudelijke inbreng van de regio Zuidoost-Brabant als geheel plaats. Dit positioneert de regio als geheel op de bovenliggende bestuurstag met Provincie en beide waterschappen en draagt bij aan de integraliteit van de opgaven.

4. Omgevingsagenda Zuidoost-Brabant en Omgevingsagenda Brabant-Limburg

Om ervoor te zorgen dat de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en de omgevingsvisies en doelen van provincies en gemeenten op elkaar aansluiten, komen er omgevingsagenda's. De omgevingsagenda is een nieuw ruimtelijk, integraal sturingsinstrument. In deze agenda's komen de verschillende omgevingsvisies – nationaal, provinciaal en gemeentelijk – met elkaar in verbinding. Nieuw is dat de volledige scope voor de fysieke leefomgeving hierin wordt meegenomen en een gebiedsgerichte uitwerking krijgt. Dus inclusief bijvoorbeeld de energietransitie, natuur en cultureel erfgoed, enzovoorts.

Er is sprake van twee lagen:

1. Omgevingsagenda Zuidoost-Brabant: Opgaven, waarover gemeenten/regio realisatieafspraken maken met de Provincie/waterschappen - gereed december 2020 en
2. Input voor de Omgevingsagenda Brabant-Limburg: Opgaven, waarover gemeenten/regio/provincie/waterschappen realisatieafspraken willen maken met het Rijk – gereed mei 2021.

Een werkgroep bereidt dit voor. Daarin zitten vertegenwoordigers van de gemeenten via de subregio's, provincie en waterschappen. De ondersteuningsorganisatie van de Metropoolregio

coördineert het werk.

Het plan van aanpak voor de totstandkoming van de omgevingsagenda is goedgekeurd. Inmiddels is gestart met de uitvoering, en is de positionering en formulering van hoofdpogaven gereed. Deze uitwerkingen zijn geagendeerd voor de Ontwikkeldag in juni 2020.

5. Metropoolconferentie

Een van de belangrijkste regionale bijeenkomsten om alle betrokken raadsleden en bestuurders bij te praten en te informeren over de voortgang van het Samenwerkingsakkoord en het Werkprogramma 2020, de Metropoolconferentie, heeft vanwege de Coronamaatregelen niet plaats kunnen vinden. Daarvoor in de plaats is, in samenspraak met onder andere de Raadstafel²¹, extra ingezet op het delen van informatie via nieuwsbrieven. Specifiek voor het proces rondom de Regionale energiestrategie zijn webinars georganiseerd om zoveel mogelijk informatie te delen.

6. Werkprogramma 2021

Ondanks dat het Werkprogramma 2020 een half jaar loopt wordt ook al gestart met de voorbereiding van het Werkprogramma 2021. Daarbij worden omgevingsanalyses uitgevoerd op de 4 thema's van het Samenwerkingsakkoord of er behoefte en/of noodzaak is tot bijsturing van de inhoudelijke acties om de gestelde doelen uit het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 te kunnen realiseren. In de 2^e helft van het jaar zal vanuit de 21 gemeenten invulling gegeven worden aan het Werkprogramma 2021. Vaststelling van dit werkprogramma is voorzien in februari 2021.

7. Onderzoek samenwerking 4 grote regionale Gemeenschappelijke Regelingen

Op 18 december 2019 heeft het Algemeen Bestuur het Dagelijks Bestuur de opdracht gegeven te onderzoeken of het mogelijk is in onderling overleg meer efficiency bij de vier grote regionale Gemeenschappelijke Regelingen (Veiligheidsregio, Omgevingsdienst, GGD en Metropoolregio) te bewerkstelligen (bijvoorbeeld op het gebied van bedrijfsvoering). Dit met het oog op de beheersbaarheid van de kosten. De directeuren van deze organisaties hebben de opdracht opgepakt en komen voor het zomerreces met een advies. Bestuurlijke behandeling is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur van september 2020.

8. Actualisatie Gemeenschappelijke Regeling

Op 27 maart 2019 heeft het Algemeen Bestuur op basis van een herijkingsproces van de samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven het Samenwerkingsakkoord 2019-2022 en het Statuut Overlegorganen 2019 vastgesteld. Hiermee hebben we gekozen voor een nieuwe manier van werken. Echter de Gemeenschappelijke Regeling hebben we nog niet aangepast, omdat we hebben afgesproken tot en met 2020 ervaring op te doen met deze manier van werken en we op basis daarvan in 2021 een gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling vaststellen. Afgesproken is dat het Dagelijks Bestuur hiertoe in de tweede helft van 2020 met een voorstel komt.

Parallel lopen enkele andere trajecten, die consequentie kunnen hebben voor de tekst van de regeling maar waarvan de uitkomst nog niet bekend is. Bijvoorbeeld de aanpassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Met het oog hierop is op 22 juni a.s. een procesvoorstel voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur.

9. Landgoed Gulbergen

De opgave voor Landgoed Gulbergen is tweërlei. Allereerst dient er voordat de overdracht van de stortplaats aan de Provincie kan plaatsvinden, een Nazorgplan te worden opgesteld. Vervolgens zal dit voor goedkeuring aan de Provincie worden voorgelegd. Aan het Nazorgplan wordt momenteel gewerkt. Dit gebeurt in overleg met de Provincie.

De tweede opgave voor Landgoed Gulbergen betreft de ontwikkeling van dit gebied. Er vinden veelvuldig gesprekken plaats met de Attero om hierin stappen te kunnen gaan zetten. Op het moment dat hierover meer duidelijkheid is, zal dit ter kennis en besluitvorming worden gebracht.
